

SENATENS
KAMMAREXPEDITION

LIVSMEDELSAVDELNINGEN

Helsingfors
den 12 juli 1917.

Till Livsmedelsnämnderna.

Med anledning av särskilda hos Livsmedelsavdelningen vid Senatens Kammarexpedition gjorda ansökningar, vilka gälla frigörande av spannmålsförråd från beslag, uppmanar Livsmedelsavdelningen, som redan tidigare (bl. a. i Instruktion n:o 1 sid. 13 och n:o 3 sid. 2) utfärdat särskilda bestämmelser därom, i vilken ordning de för överlåtelse till staten bestämda spannmålsförråden borde av staten övertagas, livsmedelsnämnderna att ytterligare beakta följande:

Vid statens övertagande av spannmål bör beaktas även den möjligheten, att all till överlåtelse bestämd spannmål måhända icke behöver förbrukas under nuvarande konsumtionsperiod. Sådana förråd, vilkas bevarande av en eller annan anledning synes vara av särdeles stor betydelse, böra därför sparas till sist. I den mån osäkerhet råder därom, huruvida av innevarande års skörd dugligt kornutsäde kan erhållas, bör av det nuvarande utsädesförrådet, såsom beträffande Kuopio, Vasa och Uleåborgs län redan tidigare till resp. livsmedelsnämnder påbud utfärdats, även annorstädes än i dessa län genom livsmedelsnämndernas försorg kornutsäde reserveras för nästa vår. Likaså bör man såvitt möjligt försöka bevara de i olika kommuner befintliga, huvudsakligen för de mindre bemedlade inrättade låneoch understödsmagasinens spannmålsförråd. Därjämte böra de av staten och särskilda allmänna inrättningar för deras egen hushållning anskaffade förråd, som i de flesta fall utan tvivel äro relativt små användas först sedan det konstaterats, att övriga förråd visa sig otillräckliga.

I överensstämmelse härmed böra således de beslagtagna spannmålsförråden tagas till förbrukning i följande ordning, nämligen: 1) handelsaffärernas spannmålsförråd, i statens ägo redan befintliga spannmålsförråd.

*Ordningen för
överlåtande av
spannmåls-
förråd.*

målsförråd samt de av kommunerna för underhåll av sina medlemmar anskaffade spannmålsförråd, i den mån dessa förråd icke behöva sparas till utsäde; 2) sådana enskilda jordbrukare tillhöriga förråd, vilka äro större än vad enligt livsmedelsnämndernas prövning kan betraktas såsom envars egentliga hushållsförråd, samt låne- och understödsmagasinernas förråd, och 3), i den mån det nödvändiga konsumtionsbehovet icke med tillhjälp av ovannämnda förråd kan tillfredsställas, bör slutligen till förbrukning tagas av privata personer för deras eget hushåll anskaffade mindre förråd samt sådana staten tillhöriga eller av enskilda upprätthållna inrättningar, såsom sjukhus och skyddshem m. m., förråd, i den mån dessa förslå utöver den 15 september.

*Spannmåls-
länemagasi-
nens utsädes-
förråd.*

Till Senatens Livsmedelsavdelning hava inlämnats ansökningar därom, att de kommunala spannmålsmagasinens utsädesförråd finge, liksom hittills utlånas åt jordbrukare, emedan småbrukarne på många orter blivt vana att på detta sätt anskaffa utsäde, och emedan många icke förmådde i tillräcklig mängd inköpa sådant. I anledning härav har Livsmedelsavdelningen funnit, att man utan olägenhet kan förfara sålunda, att ur nämnda spannmålsmagasin genom livsmedelsnämndernas försorg och på det i spannmålsmagasinens stadgar fastställda sättet för nästa höst utlånas utsädesråg åt jordbrukare mot de tillståndsbevis, vilka de för inköp av utsäde erhållit av livsmedelsnämnderna. Länemagasinets förvaltare använder de erhållna tillståndsbevisen som verifikat, då han till livsmedelsnämnden avger redovisning över utlånad utsädespannmål.

Sjukas spannmålsransoner.

I anledning av de ansökningar, vilka gjorts av sjukhus, sanatorier och konvalescenthem, får Livsmedelsavdelningen framhålla, att åt sjuka, såsom i de för livsmedelsnämnderna utfärdade instruktionerna (Instruktion N:o 2, sid. 3) redan är sagt, kan, då sådant med stöd av läkarundersökning finnes nödvändigt, beviljas större spannmålsransoner än vad i Senatens beslut angående ordnandet av brödsädskonsumtionen är förutsatt.

Fattighjonens spannmålskonsumtion.

Vad beträffar provianteringen av personer som åtnjuta fattigunderstöd får Livsmedelsavdelningen framhålla, att det ankommer å vederbörande livsmedelsnämnder att enligt erhållna anvisningar fastställa storleken även av dessas spannmålsransoner, och att fattigvårdsstyrelserna så-

ledes icke äga rätt att giva dem större spannmålsransoner än livsmedelsnämnden bestämt. Den ersättning, som in natura utlovats åt de personer, hos vilka till fattigvård berättigade inackorderats, bör förändras till penningearvode enligt de av Senaten fastställda prisen. Framhållas bör även, att jämväl de för fattigvårdens behov anskaffade spannmålsförråden äro beslag underkastade, men att livsmedelsnämnden kan medgiva deras fortsatta användning i den mån de behövas för underhåll av personer, vilka äro i behov av fattigunderstöd, ävensom att fattigvårdsstyrelserna äro i tillfälle att med mjöl- och brödkort som tilldelats fattigvårdsberättigade personer anskaffa dessa tillkommande spannmålsransoner. I anledning av gjord förfrågan, huruvida fattigvårdsstyrelse under nästa år på grund av skattöret äger uppbära spannmål för fattigvårdens behov, meddelas, att för fattigvården erforderliga medel icke få fastställas till betalning annat än i penningar.

Med anledning av att de matransoner, vilka i Handels- och Industriexpeditionens skrivelse av den 17 maj 1893 fastställts för fartygsbesättning, innehålla mera brödsäd, än hvad enligt Senatens beslut tillsvidare får per person användas, och då det icke kan anses sakligt, att fartygsbesättningar i anseende till livsmedelstillgången ställes i en förmånligare ställning än landets övriga medborgare, har den för fartyg fastställda matordningen upptagits till revision. Dock är det nödvändigt att redan nu förordna, att de angående komsumtionen av brödsäd utfärdade allmänna bestämmelserna böra å fartygsbesättning tillämpas. Provanteringen av fartygsbesättning torde för övrigt försiggå bekvämast sålunda, att livsmedelsnämnden å den ort, som uppgivits såsom fartygets hemort, tilldelar fartygsbefälet tillståndsbevis att inköpa den livsmedelskvantitet, som under en viss bestämd tid, t. ex. under en månad, behöves för manskapets underhåll. Befälet övertager ett motsvarande antal från besättningens livsmedelskort lösgjorda kuponger och anskaffar, då det ursprungliga förrådet tagit slut ytterligare livsmedel genom att åt den i livsmedelsnämndens tillståndsbevis angivna affären överlämna de från korten lösgjorda kupongerna. Tillståndsbeviset kan utskrivas på samma sätt som de tillståndsbevis, vilka utfärdas åt bagerier för inköp av mjöl.

Då havregryn, isynnerhet sådana som icke ångpreparerats, inom jämförelsevis kort tid kunna förfaras, bör försorg dragas därom, att de vid

Fartygsbesättnings proviantering.

Havregryn.

första tillfälle tagas till förbrukning. Fördenskull böra livsmedelsnämnderna, då i kommunen finnes större förråd av havregryn, undervisa förbrukare att jämte rågmjöl använda havregryn vid bakning av bröd. Sålunda bör förfaras åtminstone där, varest spannmålsförråden äro synnerligen knappa, emedan erhållandet av tillskottsspannmål tager tid. Men även annorstädes är det av vikt, att vid brödtillverkning använda havre, ty att döma av ingångna preliminära uppgifter äro landets råg- och rågmjölsförråd särdeles knappa, och importen från Ryssland åtminstone tillsvidare ytterst liten.

Finnas bland förråden havregryn, vilka äro något förskämda, må de icke begagnas till kreatursfoder, utan böra de ångpreparereras och malas samt därefter användas till människoföda.

Där i någon kommun havregrynsförråden äro så stora, att de icke i sin helhet kunna användas för invånarnes i kommunen behov, bör livsmedelsnämnden skyndsamt meddela Senatens Livsmedelsavdelning, huru mycket havregryn kan avstås för transport till andra orter. Livsmedelsnämnderna i de kommuner, där brist på havregryn råder, böra åter hos Livsmedelsavdelningen anhålla om sändande av dylika gryn till kommunen med uppgivande av den förmodade konsumtionen.

Mannagryn.

Enär även mannagryn relativt lätt förfaras, och då av dem i vissa kommuner finnes utöver eget behov, uppmanas livsmedelsnämnderna i sagda kommuner att uppgiva eventuella överskotts-förråd, de kommuner åter, vilkas förråd av mannagryn är slut, böra anhålla om att få sådana sig tillsända.

Kex, vattenkringlor och makaroni.

Enär en del livsmedelsnämnder meddelat, att allmänheten icke önskar mot kort köpa kex, vattenkringlor och makaroni och att dessa sålunda komma att förfaras, vill Livsmedelsavdelningen meddela, att då uppenbar fara för förskämning föreligger, livsmedelsnämnden äger rätt att i den fria handeln utsända sagda livsmedel.

Användningen av mjöl för särskilda tekniska ändamål.

En del livsmedelsnämnder hava förfrågat sig om, huruvida för sådana ändamål som bokbinderiarbeten, målningsarbeten m. m. användning av mjöl bör tillåtas. Med anledning härav meddelar Livsmedelsavdelningen,

att varje livsmedelsnämnd äger rätt att pröva huruvida användningen av mjöl för sagda ändamål är nödvändig och om mjölet ej kan ersättas med annat, utlämna erforderlig mjölkvantitet. Dock borde för dylika ändamål i främsta rummet begagnas affallsmjöl, om hvars tillvaratagande från kvarnar och magasinerna livsmedelsnämnden därför bör draga försorg. Ansökningar om större mjölkvantiteters användande för dylika ändamål böra insändas till Senatens Kammarexpeditions Livsmedelsavdelning.

På grund därav att statens mjöl- och brödkort förklarats gälla i hela landet, hava åtminstone invånarna i en del till städer gränsande kommuner av bekvämlighets- eller andra hänsyn börjat inköpa sina spannmålsvaror i staden. Enär Livsmedelsnämnden i varje kömmun är skyldig att anordna försäljning av mjöl inom egen kömmun, kan vederbörande stads livsmedelsnämnd, därest omgivningens befolkning i större utsträckning börjar köpa mjöl i staden, förvägra i grannkömmun bosatt person rätt att erhålla mjöl. Däremot bör bröd överallt utgivas mot statens brödkort.

Inköp av mjöl från grannkömmuner.

Åt sommargäster och andra, vilka flere veckor vistas å annan ort, bör självfallet mjöl utgivas. Detta gäller icke allenast de personer, vilka äga statens mjöl- eller brödkort, utan även dem, som förete Helsingfors stads brödkort, vilket även, såsom ur instruktionerna framgår, är gällande i hela landet. Vetebrödskupongerna å Helsingfors stads brödkort berättiga dock icke annorstädes till erhållande av vetebröd eller -mjöl, utan endast rågbröd eller -mjöl. Livsmedelsnämnd kan naturligtvis, med beaktande av storleken av kömmunens vetebrödsförråd, tillåta försäljning även av vetebröd och -mjöl mot Helsingfors stads brödkuponger.

Personer, vilka vistas i främmande kömmun.

Helsingfors stads brödkort.

Enär statens mjöl- och brödkort redan äro utdelade överallt i landet, bör även å järnvägsrestaurationerna vid servering av bröd och gröt hädanefter fordras brödkort. Härom böra vederbörande livsmedelsnämnder underrätta i kömmunen befintliga järnvägsrestaurationer och ordna restaurationens brödsanskaffning såsom i Instruktion N:o 2 om restaurationer säges.

Användningen av kort å järnvägsrestaurationer.

På det att vid restaurangerna å de stationer, där stor trafik förekommer, brödkortssystemet utan större olägenhet måtte kunna tillämpas,

meddelar Livsmedelsavdelningen att efter stationsbefälets prövning allmänheten bör tillåtas att vid inträde i järnvägsrestaurationerna själv lösgöra brödkupong. Bestämmelsen att lös brödkupong är ogiltig, gäller således icke vid dessa restaurationer. Allmänheten bör uppmärksamgöras härpå medelst anslag å väggarna.

Användning
och beredning
av malt.

Då ändamålet med besluttagandet av malt, som är att förhindra överdriven mältning av spannmål, numera ernåtts, meddelar Livsmedelsavdelningen, att såväl inhemskt som ryskt malt hädanefter fritt får försäljas.

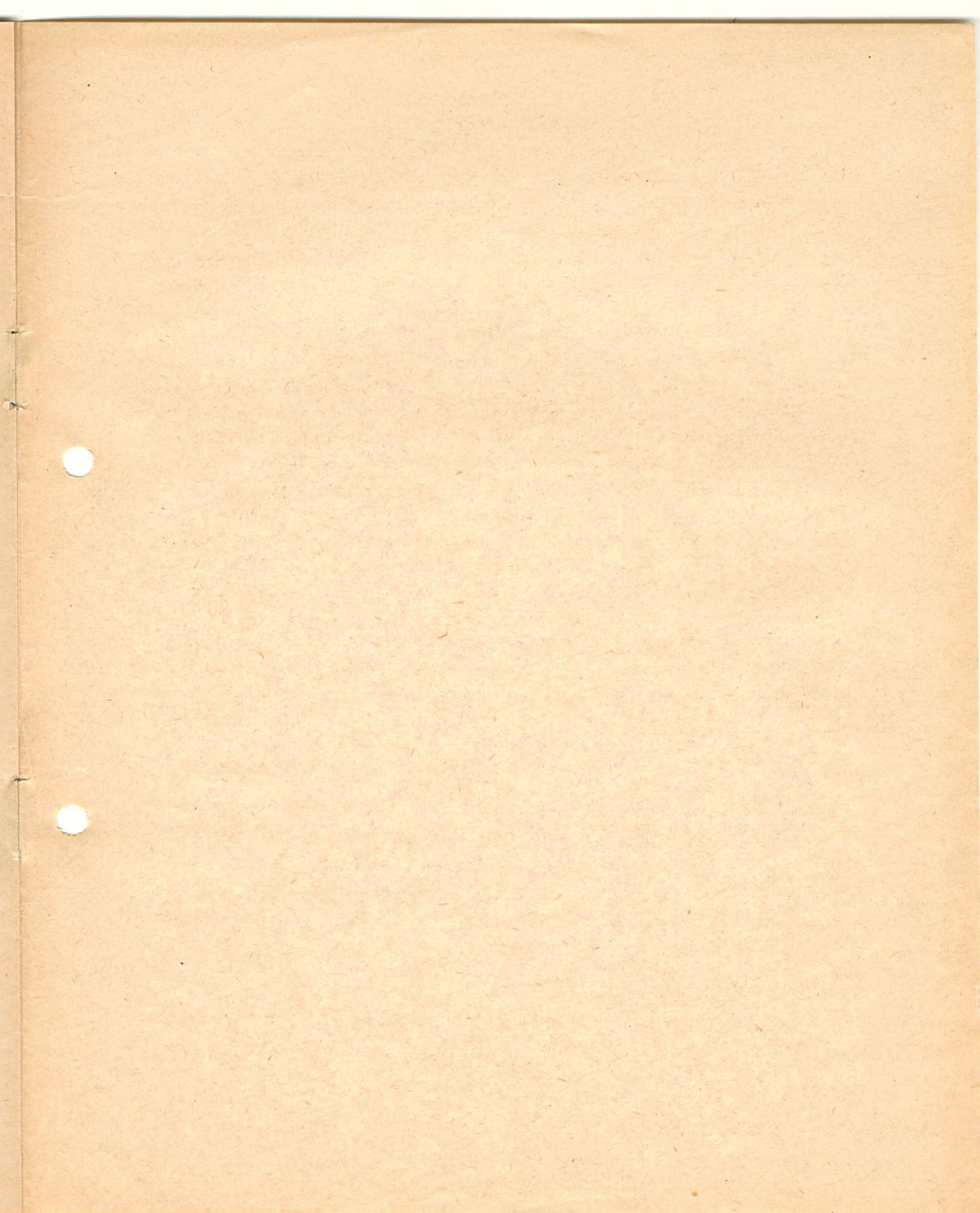
Vad beträffar maltdrycksfabrikerna böra dessa i den mån de hava malt eller kunna anskaffa sådan från annat håll berättigas fortsätta sin tillverkning under den reglementering och inom de gränser, som det i allmänhet finnes nödigt att fastställa beträffande tillverkningen av maltdrycker. Framställningen av malt är däremot fortfarande förbjuden. Önskar någon erhålla tillstånd att framställa malt, ansöke därom hos Livsmedelsavdelningen och uppgive därjämte tillika den spannmålskvantitet han önskar använda vid tillverkningen.

Statistik över
spannmåls-
förråden.

Slutligen uppmanar Livsmedelsavdelningen de Livsmedelsnämnder, vilka ännu icke insänt statistik över de i kommunen förefintliga spannmålstillgångarna, att vid första tillfälle göra detta.

Kyösti Kallio

Väinö Ahla

...the ... of ... the ... of ... the ... of ...

...the ... of ... the ... of ... the ... of ...

...the ... of ... the ... of ... the ... of ...

...the ... of ... the ... of ... the ... of ...

Wyosti Kullio